

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/33/2014
Identifikačné číslo spisu:	1013201004
Dátum vydania rozhodnutia:	04.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1013201004.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: Maczi, s.r.o., so sídlom Heydukova č. 21, Bratislava, právne zastúpený JUDr. Františkom Farkašom, advokátom, so sídlom Háľkova 5, Bratislava, proti odporcovi: Mestská časť Bratislava - Staré Mesto, so sídlom Vájanského nábrežie č. 3, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. k. 3382/17298/2013/DOD/Bar zo dňa 15. apríla 2013, konajúc o odvolaní odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Sp/12/2013-18 zo dňa 10. februára 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Sp/12/2013-18 zo dňa 10. februára 2014 p o t v r d z u j e.

Odporca j e p o v i n ý zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 31,94 € do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právneho zástupcu navrhovateľa JUDr. Františka Farkaša, advokáta, Bratislava.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením podľa § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zastavil konanie z dôvodu nedostatku právomoci súdu na prejednanie veci - preskúmania zákonnosti uloženej pokuty navrhovateľovi za porušenie Všeobecne záväzného nariadenia Mestskej časti Bratislava - Staré Mesto (ďalej len „VZN“) č. 2/2013 a zároveň po právoplatnosti tohto uznesenia postúpil vec Okresnému úradu Bratislava.

Postúpenie veci krajský súd dôvodil poukazom na § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého je Okresný úrad Bratislava druhostupňovým správnym orgánom príslušným na prejednanie podaného odvolania.

V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že pred vecným skúmaním zisťoval, či sú splnené podmienky na prejednanie vecí podľa § 103 O.s.p. Predmetom opravného prostriedku navrhovateľa je preskúmanie rozhodnutia, ktorým odporca podľa § 28 ods. 2 písm. b) zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hlavnom meste.“) uložil navrhovateľovi pokutu za porušenie povinnosti v zmysle VZN č. 2/2013 o pravidlách času predaja v obchode a času prevádzky služieb na území Mestskej časti Bratislava - Staré Mesto. Krajský súd na základe systematického a logického výkladu ustanovenia § 2 zákona č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností prenesený štátom na obec dospel k záveru, že pri rozhodovaní v sankčných veciach musí ísť vždy o prenesený výkon štátnej správy. S poukazom na § 27 ods. 2, veta za bodkočiarkou zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), podľa ktorého o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu obce pri výkone samosprávy rozhoduje súd, ak osobitný predpis neustanovuje inak, sa podľa krajského súdu v prípade deliktuálnej spôsobilosti nepoužije, pretože ukladanie sankcií obcou a konanie o nich je osobitne upravené v ustanovení § 13 ods. 9 a 10 zákona o obecnom zriadení. Podľa krajského súdu rozhodnutie obce o správnom delikte a o uložení sankcie treba považovať za individuálny správny akt, ktorý je preskúmateľný súdom podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. až po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku v správnom konaní. Keďže súdnemu konaniu má predchádzať iné konanie, a to správne konanie o odvolaní odporcu na druhostupňovom správnom orgáne, súd uznesením konanie zastavil podľa druhej vety ustanovenia § 104 ods. 1 O.s.p.

O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi trovy konania. Výrok o trovách krajský súd dôvodil konštatovaním, že odporca zavinil zastavenie konania, keď vec na rozhodnutie o odvolaní nepredložil druhostupňovému správnomu orgánu, ktorým bolo v čase podania odvolania Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

II.

Proti tomuto uzneseniu podal odporca v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) odvolanie, ktorým napáda výrok určujúci mu povinnosť zaplatiť trovy konania.

Petitom odvolania odporca navrhuje, aby odvolací súd uznesenie krajského súdu v časti výroku o trovách konania zmenil tak, že navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.

Podľa odporcu krajský súd pri dôslednej aplikácii ustanovenia § 146 ods. 2 písm. c) O.s.p. nemal priznať žiadnemu účastníkovi súdneho konania právo na náhradu trov konania.

Vo vzťahu k určeniu orgánu majúcemu právomoc na rozhodovanie o odvolaní proti rozhodnutiam obcí, ukladajúcim sankcie za porušovanie všeobecne záväzných nariadení obcí vydávaných v súvislosti s výkonom samosprávy, odporca poukazuje na nejednotnú právnu úpravu v oblasti správneho trestania a vyvíjajúcu sa judikatúru a nejednotnú rozhodovaciu prax súdov.

V tejto súvislosti odporca uviedol, že vo veci preskúmania jeho neprávoplatných rozhodnutí v sankčných veciach (napr. Krajský súd v Bratislave v konaní pod sp. zn.: 5Sp/25/2013 alebo pod. sp. zn. 5Sp 1/2011), niektoré senáty Krajského súdu v Bratislave tieto veci prejednávajú a niektoré, nepovažujúc sa za príslušné, tieto veci postupujú na rozhodnutie orgánom štátnej správy.

Vzhľadom na značný rozsah právnou úpravou stanovenej právomoci obce na rozhodovanie o správnych deliktoch, podľa odporcu doposiaľ nie je možné, ani s prihliadnutím na rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov, určiť príslušný orgán štátnej správy, ktorý by mal prejednávať v druhom stupni určitý druh správneho deliktu, o pôsobnosti ktorého sa v právnej praxi vedie „spor“. Obce prejednávajú správne delikty, ktorých skutková podstata vychádza z množstva zákonov. Jedným z nich je aj § 28 ods. 2 písm. b) zákona o hlavnom meste, ktorý vymedzuje skutkovú podstatu odkazom na všeobecne záväzné nariadenie. Normotvorná právomoc obce je pomerne rozsiahla a vzhľadom na obsah všeobecne

záväzných nariadení nie je vylúčené, že porušenie toho istého všeobecne záväzného nariadenia by mali (pri priklonení sa k právnomu názoru, že rozhodovanie v akejkoľvek sankčnej veci sa uskutočňuje pri prenesenom výkone štátnej správy), ako druhostupňový správny orgán preskúmať rôzne orgány štátnej správy.

Oporca považuje krajským súdom určenú vecnú príslušnosť Okresného úradu Bratislava na konanie o odvolaní na základe ustanovenia § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej za právne nepodložený a neodôvodnený, pretože je zjavné a zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva postavenie odporcu ako okresného úradu.

Podľa odporcu k súdnemu konaniu, predložením podaného opravného prostriedku odporcom krajskému súdu na rozhodnutie, došlo v dôsledku výkladu právnej úpravy vo veci prejednávania správnych deliktov zo strany odporcu. Tento sa domnieva, že vo veci určenia právomoci orgánu na vedenie odvolacieho konania proti jeho prvostupňovému rozhodnutiu, jednoznačne ide o otázku hmotnoprávneho vymedzenia - určenia príslušnosti konať a rozhodovať o správnom delikte resp. preskúmať toto rozhodnutie. V konaní o správnom delikte odporca uplatnil svoj právny názor pri výklade príslušných právnych noriem vo veci určenia príslušnosti konať o opravnom prostriedku, čo jej nemôže byť na škodu. Mestská časť sa domnieva, že procesné zavinenie zastavenia súdneho konania neexistuje a ani ho nie je možné určiť a preto odkazuje na postup podľa § 146 ods. 2 písm. c) O.s.p. Zároveň zastáva stanovisko, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 150 O.s.p.

III.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu navrhol, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil a žalovaného zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 165,64 Eur. Zároveň poukázal na nedostatok pasívnej legitímácie osoby podpísanej na podanom odvolaní odporcu, konať v jeho mene v súdnom konaní.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní odporcu (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu odporcu proti uzneseniu o zastavení konania, postúpení veci na prejednanie Okresnému úradu Bratislava a uložení mu povinnosti nahradiť navrhovateľovi trovy konania, nie je možné vyhovieť.

Podľa § 17 ods. 1 veta prvá zákona o hlavnom meste starosta je výkonným orgánom mestskej časti, zastupuje ju navonok.

Podľa § 17 ods. 3 zákona o hlavnom meste starosta je štatutárnym orgánom mestskej časti. Starosta môže rozhodovaním o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy písomne poveriť zástupcu starostu alebo zamestnanca mestskej časti. Poverený zástupca starostu alebo zamestnanec mestskej časti rozhoduje v mene mestskej časti v rozsahu vymedzenom v písomnom poverení.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 O.s.p., ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporcu.

Podľa § 8 ods. 2 O.s.p., ak sa má pred konaním na súde konať u iného orgánu môžu súdy konať len

vtedy, ak nebola vec v takomto konaní s konečnou platnosťou vyriešená.

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 O.s.p., ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu; právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú pritom zachované.

Vo vzťahu k osobe podajúcej odvolanie proti uzneseniu krajského súdu, podpísané Mgr. Dominikom Juhászom, s označením jeho funkcie „vedúci oddelenia obchodu a služieb, správnych konaní a miestnych daní“, odvolací súd uvádza, že odporca na výzvu odvolacieho súdu v stanovenej lehote doplnil poverenie udelené uvedenému zamestnancovi podľa § 17 ods. 3 zákona o hlavnom meste starostom mestskej časti. Týmto boli pochybnosti o podaní odvolania neoprávnenou osobou za odporcu odstránené a nebol daný dôvod na odmietnutie odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.

Pri posúdení samotnej odvolacej námietky ohľadne určenia povinnosti náhrady trov konania odvolací súd prihliadol predovšetkým na zmätočné a nesprávne poučenie o opravnom prostriedku uvedené v napadnutom rozhodnutí odporcu ako i na jeho následný nesprávny procesný postup, postúpením odvolania na Krajský súd v Bratislave, bez dodržania zásady dvojínštančnosti správneho konania v rámci správneho trestania.

Najvyšší súd z predloženého spisového materiálu krajského súdu a odporcu zistil, že navrhovateľ podal opravný prostriedok - odvolanie proti rozhodnutiu odporcu č. k. 3382/17298/2013/DOD/Bar zo dňa 15. apríla 2013, ktorým bola navrhovateľovi uložená pokuta (§ 28 ods. 2 písm. b/ zákona o hlavnom meste) vo výške 200 €, za porušenie povinnosti vyplývajúcej zo VZN č. 2/2013 o pravidlách času predaja v obchode a času prevádzky služieb na území Mestskej časti Bratislava - Staré Mesto.

Podľa § 28 ods. 2 písm. b) zákona o hlavnom meste, mestská časť môže právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie uložiť pokutu do 6 638 eur, ak právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená na podnikanie poruší všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti.

Podľa § 28 ods. 4 veta tretia zákona o hlavnom meste, na konanie o uložení pokuty sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, správny poriadok, ďalej len správny poriadok).

Podľa § 27 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. na konanie, v ktorom o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb rozhoduje pri výkone samosprávy obec, sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní; o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu obce rozhoduje súd, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 4 ods. 3 písm. i) a písm. n) zákona č. 369/1990 Zb. obec pri výkone samosprávy najmä:
i) plní úlohy na úseku ochrany spotrebiteľa^{5d)} a utvára podmienky na zásobovanie obce; určuje nariadením pravidlá času predaja v obchode, času prevádzky služieb a spravuje trhoviská,
n) zabezpečuje verejný poriadok v obci; nariadením môže ustanoviť činnosti, ktorých vykonávanie je zakázané alebo obmedzené na určitý čas alebo na určitom mieste.

Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb., ak zákon pri úprave pôsobnosti obce neustanovuje, že ide o výkon prenesenej pôsobnosti štátnej správy, platí, že ide o výkon samosprávnej pôsobnosti obce.

V tomto prípade je potrebné konštatovať, že obec pri výkone samosprávy všeobecne záväzným nariadením určuje čas prevádzky služieb, avšak už autoritatívne vyvodenie dôsledkov z porušenia takéhoto nariadenia formou rozhodnutia, ktorým obec ukladá právnickej alebo fyzickej osobe pokutu,

nie je výkonom samosprávy. Uvedený právny názor možno už vzhľadom na jednotnú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považovať za ustálený.

Na základe judikatúry najvyššieho súdu (napr. rozhodnutia 3Sžo/55/2012, 5Rks/3/2013, 8Rks/1/2012) je potrebné konštatovať, že rozhodnutie orgánu samosprávy (obce, mesta, mestskej časti) o priestupku, ako aj o inom správnom delikte a o uložení sankcie za ne, je treba považovať za individuálny správny akt vydaný v správnom konaní, ktorým sa zasiahlo do práv a oprávnených záujmov fyzickej alebo právnickej osoby, ktorý je preskúmateľný súdom v správnom súdnictve podľa ustanovení piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, a to vzhľadom na právnu úpravu v zákone o obecnom zriadení (ako i v zákone o hlavnom meste) v spojení s právnou úpravou správneho poriadku, nie na základe opravného prostriedku podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (§ 2501 a nasl.), ale až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov na základe žaloby postupom podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (§ 247 a nasl.), keďže samotné administratívne trestanie už nie je možné považovať za rozhodovanie na úseku samosprávnej pôsobnosti obce, ale musí ísť o prenesený výkon štátnej správy (bližšie pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu 5Rks/2/2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky, pokiaľ ide o postavenie obce v konaní o inom správnom delikte rozhodol už uznesením zo dňa 10.10.2011 sp. zn. 5 Rks/2/2011, citujem „v konaní o správnom delikte rovnako ako pri prejednávaní priestupku vystupuje obec v úlohe správneho orgánu (nie samosprávneho orgánu) tzn. že v konaní o správnom delikte má postavenie správneho orgánu pri prenesenom výkone štátnej správy, preto o odvolaní proti jej rozhodnutiu rozhoduje príslušný orgán štátnej správy.

Uvedené rozhodnutie je od roku 2011 zverejnené na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, tak medzi rozhodnutiami, ako i v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 5/2012 pod poradovým číslom rozhodnutia 88.

Vzhľadom k tomu, že odporca už zmätočným znením poučenia o opravnom prostriedku uvedenom v napadnutom rozhodnutí, kde si prvá a druhá veta o opravnom prostriedku protirečia, ako i samotným nesprávnym postupom odporcu, kedy namiesto postúpenia odvolania príslušnému správne mu orgánu na rozhodnutie v druhom stupni správneho konania, postúpil napadnuté rozhodnutie krajskému súdu, bolo namieste, že krajský súd po zastavení konania z dôvodu procesného úkonu na strane odporcu, zároveň uložil tomuto povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania. Navrhovateľ žiadnym svojím postupom nezavinil zastavenie konania, naopak, má právo, aby o jeho odvolaní bolo rozhodnuté.

Podľa § 58 ods. 1 správneho poriadku, ak osobitný zákon neustanovuje inak, odvolacím orgánom je správny orgán najbližšieho vyššieho stupňa nadriadený správne mu orgánu, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal.

Ako vyplýva z vyššie uvedeného, predmetom konania v tejto veci bolo konanie o udelenie pokuty podľa vyššie citovaného ustanovenia § 28 ods. 2 písm. b) zákona o hlavnom meste. Ide o konanie o inom správnom delikte, na ktoré sa podľa § 28 ods. 4 veta tretia zákona o hlavnom meste vzťahuje správny poriadok. V zmysle ustanovenia § 58 ods. 1 správneho poriadku správne konanie je dvojnásťnásť, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Krajský súd preto správne ustálil, že odvolacím orgánom v konaní o inom správnom delikte a o uloženej sankcii - pokute je Okresný úrad Bratislava a z tohto dôvodu postúpil vec na prejednanie a rozhodnutie práve Okresnému úradu Bratislava.

Pokiaľ išlo o námietky odporcu v odvolaní, že krajský súd nesprávne právne posúdil kompetencie mestskej časti a starostu mestskej časti, pretože podľa jeho názoru ide podľa § 4 ods. 3 zákona o obecnom zriadení o výkon samosprávy a nie prenesený výkon štátnej správy najvyšší súd uvádza, že týmto argumentom nie je možné priznať úspech. Odporca opomenul existenciu ustálenej judikatúry najvyššieho súdu a z toho vyplývajúce pravidlo, že o správnych deliktoch vždy rozhoduje obec v úlohe správneho orgánu a nie samosprávneho orgánu.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu podľa 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil, pretože krajský súd vo veci rozhodol po vecnej i právnej stránke správne.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 224 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľovi priznal náhradu trov konania v uplatnenej výške 31,94 €, pozostávajúcich z úkonu právnej služby za podanie vyjadrenia k odvolaniu odporcu proti rozhodnutiu, v ktorom nešlo o rozhodnutie vo veci samej, § 13a ods. 2 písm. b/ vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších v platnom znení (ďalej len „vyhláška“), a to v rozsahu, ktorý bol navrhovateľom uplatnený vo výške 19,92 €, režijný paušál 7,81 €. Právny zástupca navrhovateľa je platiteľom DPH, preto mu bola priznaná uplatnená DPH zo základu 19,92 € vo výške 20%, v sume 3,98 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zák. č. 757/2004 o súdoch o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.